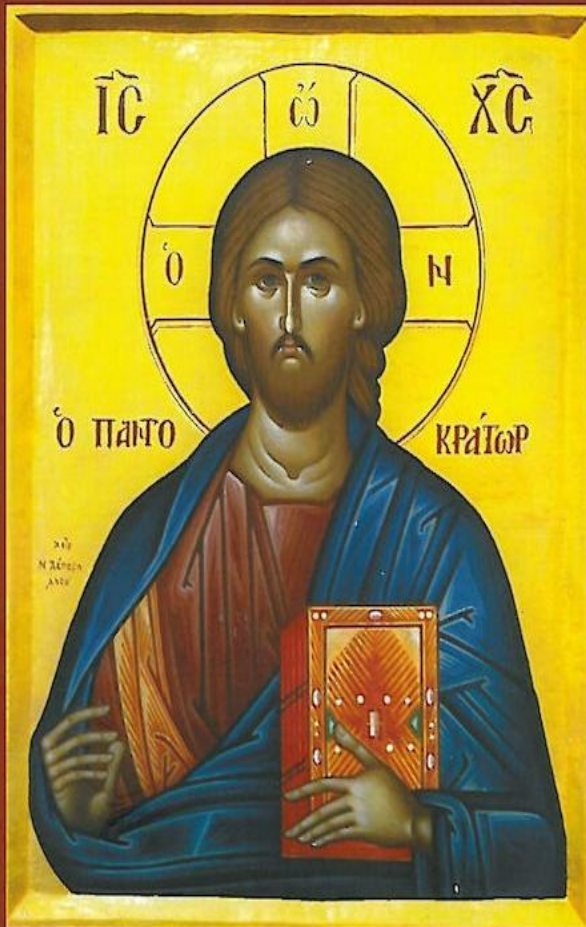

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΤΖΟΣ

Γ' ΤΑΞΗ

1. Τί είναι η Θεία Λειτουργία.

Κέντρο και αποκορύφωμα της Ορθόδοξης Λατρείας είναι η Θεία Λειτουργία. Είναι πάρα πολύ δύσκολο να δώσουμε ένα συγκεκριμένο ορισμό, γιατί η Θ. Λειτουργία είναι «μυστήριο μέγα». Η Θ. Λειτουργία παρουσιάζει μπροστά στα μάτια των πιστών, ολόκληρη την ζωή του Κυρίου, από την φάτνη ως τον Σταυρό και ως την Ανάσταση και την Ανάληψη.

Οι ορθόδοξοι θεολόγοι επιμένουν , ότι μόνον όποιος έχει καταλάβει την Θεία Λειτουργία είναι σε θέση να εννοήσει και τί είναι Ορθόδοξη Εκκλησία. Η Θεία Λειτουργία θεωρείται και είναι το πλήρωμα όλων των Μυστηρίων. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι όλα τα άλλα Μυστήρια έχουν κάποια σχέση με την Θ. Λειτουργία. Το Βάπτισμα και το Χρίσμα π.χ. γίνονταν κατά την ώρα της Θ. Λειτουργίας (ιδίως τα Θεοφάνεια και το Πάσχα) ο Γάμος και το Ευχέλαιο γίνονταν μέσα στα πλαίσια της Λειτουργίας. Η χειροτονία των ιερέων μέχρι σήμερα γίνεται μέσα στην Θ. Λειτουργία. Η Εξομολόγηση γίνονταν δημόσια και πριν από την Θ. Λειτουργία, αλλά και σήμερα έχει κάποια εξάρτηση από την Θ. Ευχαριστία.

Γι αυτό το λόγο και η συμμετοχή του πιστού χριστιανού δεν είναι μία πράξη τυπική, αλλά μια πράξη πίστεως. Μέσα σε ένα κόσμο διαιρέσεων και ατομισμού, η Θ. Λειτουργία είναι δεσμός αγάπης και ειρήνης, δεσμός ενότητας και αδελφοσύνης

2. Η Θεία Λειτουργία είναι **«Μυστήριο μέγα».**

Όσες φορές ασχολούμαστε με την Θεία Λειτουργία δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι η Θ. Λειτουργία είναι μυστήριο, που προσφέρεται από την Εκκλησία σαν αλήθεια πίστεως και όχι σαν αλήθεια που θα την κατανοήσει κανείς με την επιστημονική έρευνα και μελέτη. Ενώ πολλοί μελετούν το μυστήριο και προσπαθούν να εισδύσουν στο βάθος του, δεν προχωρούν πέρα από τα όρια της ανθρωπινής λογικής, δεν καταργούν το μυστήριο, δεν το μεταβάλλουν σε επιστήμη.

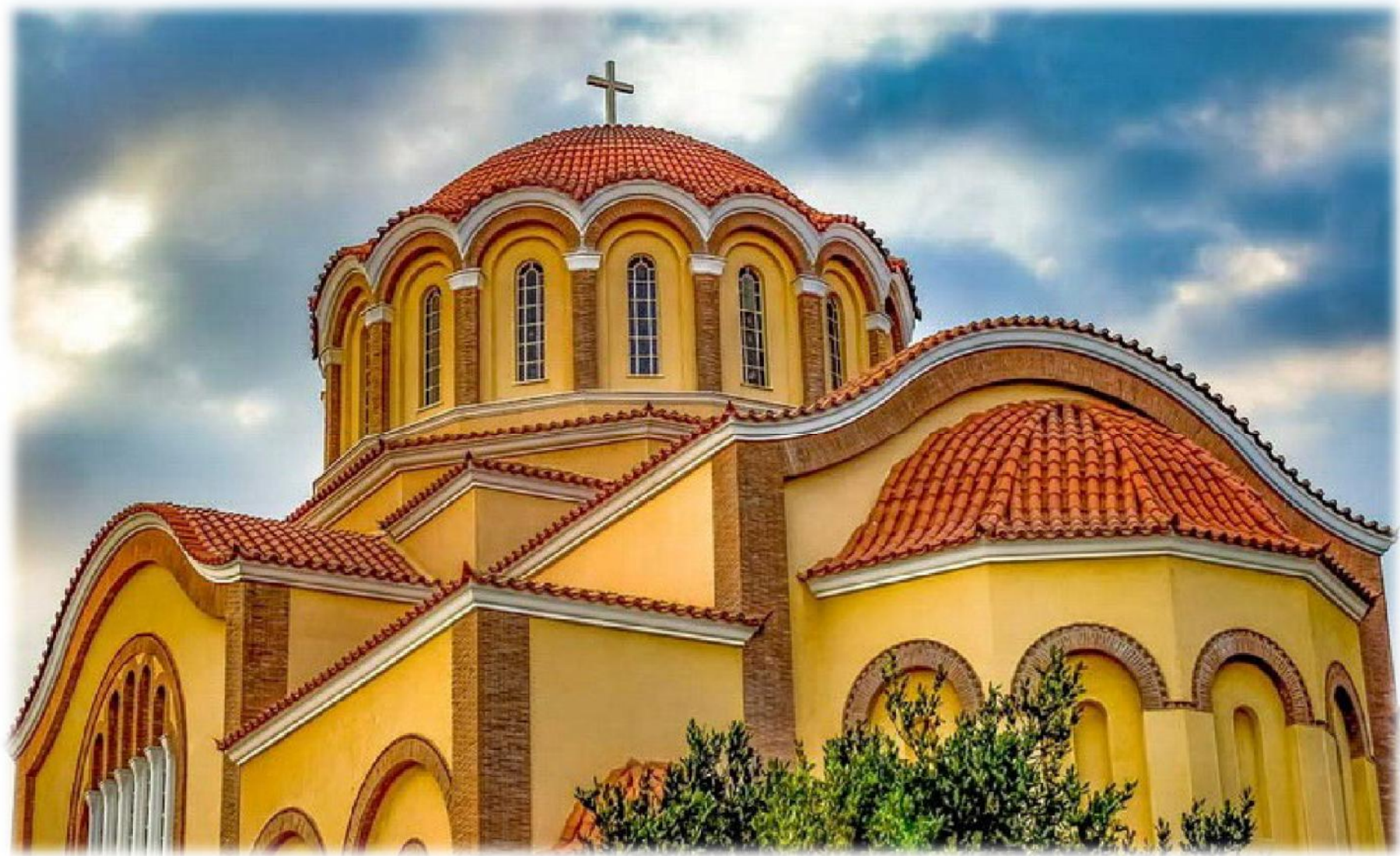

3. Ποιες Θείες Λειτουργίες υπάρχουν σήμερα.

Στους **Αποστολικούς χρόνους** η Θ. Λειτουργία περιελάμβανε μόνο τον αγιασμό των Τιμίων Δώρων και την Θεία Κοινωνία των πιστών. Η σύντομη αυτή τελετή περιελάμβανε επίσης κήρυγμα από τον «προεστώτα» και μερικούς ύμνους και ευχές κατά την κρίση του επισκόπου. Στην αρχή το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας γίνονταν μετά το Κοινό Δείπνο όλων των πιστών, που έμεινε στην ιστορία με το όνομα Άγαπη. Πολύ νωρίς όμως, ενώ ακόμη ζούσαν οι Απόστολοι, επειδή παρατηρούνταν μεγάλες αταξίες στην ώρα της Άγάπης, χωρίστηκε το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας από το κοινό δείπνο. Στο εξής η μεν Θεία Ευχαριστία γίνονταν τις πρωινές πλέον ώρες, ενώ τελετή της Άγάπης, που λέγονταν και «Κυριακόν Δείπνον», έμεινε για το βράδυ.

Με την πάροδο του χρόνου, καθώς οι πιστοί πλήθαιναν και ήταν σκορπισμένοι σε διάφορα μέρη, άρχισαν να διαμορφώνονται διάφοροι τύποι Λειτουργιών, που είχαν τον ίδιο κεντρικό πυρήνα, το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας, διέφεραν όμως ως προς την έκταση και την διάταξη. Από όλους αυτούς τους τύπους των Λειτουργιών σήμερα χρησιμοποιούμε μόνον/ τέσσερις, που τελούνται από όλες τις Ορθόδοξες Εκκλησίες στην μητρική γλώσσα κάθε λαού. Αυτές είναι οι έξης:

- **I. Η Θεία Λειτουργία του Αγ. Ιακώβου του Αδελφοθέου.**

Είναι η αρχαιότερη από όλες και γίνεται μόνο μία φορά τον χρόνο, την ημέρα της εορτής του Αγ. Ιακώβου (23 Οκτωβρίου)

- **II. Η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου.**

Η Θ. Λειτουργία του Μεγ. Βασιλείου τελείται 10 φορές τον χρόνο: την ημέρα της εορτής του, την παραμονή των Χριστουγέννων και των Θεοφανείων, την Μεγάλη Πέμπτη, το Μεγάλο Σάββατο και τις πέντε Κυριακές των Νηστειών της Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

- **III. Η Θεία Λειτουργία του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου.**

Αυτή είναι μία συντόμευση της Θ. Λειτουργίας του Μεγ. Βασιλείου μόνο στο μέρος των ευχών που λέγει ο ιερέας. Τελείται κάθε Κυριακή **αλλά** και κάθε μικρή και μεγάλη εορτή.

- **IV. Η Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων.**

Η Λειτουργία αυτή τελείται τις καθημερινές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

4. Τα μέρη της Θείας Λειτουργίας.

Τα μέρη της Θ. Λειτουργίας βασικά είναι τρία:

- **Α.** Προσκομιδή η Πρόθεση. Είναι η προετοιμασία των Τιμίων Δώρων, δηλαδή του άρτου και του οίνου, που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατά την τέλεση του μυστηρίου της Θ. Ευχαριστίας.
- **Β.** Η Λειτουργία των Κατηχουμένων. Λέγεται Λειτουργία των Κατηχουμένων, γιατί το τμήμα αυτό της Θ. Λειτουργίας μπορούσαν να το παρακολουθούν οι Κατηχούμενοι, που δεν ήταν ακόμη βαπτισμένοι. Όταν το μέρος αυτό της Θ. Λειτουργίας τελείωνε, έφευγαν οι Κατηχούμενοι για να αρχίσει η Λειτουργία των πιστών. Σήμερα βέβαια δεν υπάρχουν Κατηχούμενοι - καταργήθηκαν με τον νηπιοβαπτισμό - και έτσι ουσιαστικά η διάκριση αυτή στην πράξη έχει καταργηθεί.
- **Γ.** Η Λειτουργία των Πιστών. Το τρίτο τμήμα της Θ. Λειτουργίας είναι βέβαια το σημαντικότερο· είναι η καρδιά της. Αρχίζει με την φράση - που συνήθως δεν λέγεται σήμερα-«όσοι πιστοί έτι και έτι εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν» και τελειώνει με το «Δί' ευχών των αγίων Πατέρων ημών ...».

- Πηγές:

<https://www.pemptousia.gr/>

<https://www.pentapostagma.gr/>